

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ СХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РІШЕННЯ

АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ СХІДНОГО МІЖОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

19.03.2024 № 70/11-р/к

Справа № 2/03-5-23

м. Харків

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

МЕРЕФ'ЯНСЬКА МІСЬКА РАДА на XIII сесії VIII скликання прийняла рішення від 09.07.2021 № 525/21 «Про встановлення ставок та пільг із сплати земельного податку на території Мереф'янської міської ради», яким передбачено звільнення від сплати земельного податку для підприємств, які знаходяться у комунальній власності Мереф'янської міської ради.

Однак, звільнення від сплати земельного податку комунальних підприємств (суб'єктів господарювання), що належать до комунальної власності територіальної громади МЕРЕФ'ЯНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ, могло призвести до надання зазначеним суб'єктам господарювання переваг, які ставлять їх у привілейоване становище стосовно конкурентів – суб'єктів господарювання, які можуть діяти на відповідних товарних ринках, що й підприємства комунальної форми власності.

Зокрема, підприємства комунальної форми власності можуть здобувати переваги над іншими суб'єктами господарювання не завдяки власним досягненням, а внаслідок дії зовнішніх ринкових факторів, одним із яких є вплив органів місцевого самоврядування (дії рішення), що могло призвести до спотворення конкуренції на відповідних ринках, на яких діють суб'єкти господарювання інших форм власності на території населених пунктів, які підпорядковані МЕРЕФ'ЯНСЬКІЙ МІСЬКІЙ РАДІ.

Встановлення МЕРЕФ'ЯНСЬКОЮ МІСЬКОЮ РАДОЮ пільг підприємствам комунальної форми власності по сплаті земельного податку могло призвести до спотворення конкуренції на відповідних ринках, на яких діють суб'єкти господарювання інших форм власності на території населених пунктів, які підпорядковані МЕРЕФ'ЯНСЬКІЙ МІСЬКІЙ РАДІ.

За результатами розгляду справи № 2/03-5-23 адміністративною колегією Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) дії МЕРЕФ'ЯНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ, що полягали у прийнятті на XIII сесії Мереф'янської міської ради VIII скликання рішення від 09.07.2021 № 525/21 «Про встановлення ставок та пільг із сплати земельного податку на території Мереф'янської міської ради», яким встановлені пільги підприємствам комунальної форми власності по сплаті земельного податку, визнано антиконкурентними діями органу місцевого самоврядування, які могли призвести до спотворення конкуренції, що є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50 та абзацом сьомим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 2/03-5-23 про порушення МЕРЕФ'ЯНСЬКОЮ МІСЬКОЮ РАДОЮ законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50 та абзацом сьомим частини другої статті 15

Закону України «Про захист економічної конкуренції», та подання другого відділу досліджень і розслідувань від 26.02.2024 № 70-03/106-П,

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (1) Розпорядженням адміністративної колегії Відділення від 05.01.2023 № 70/5-рп/к розпочато розгляд справи № 2/03-5-23 у зв'язку з наявністю у діях МЕРЕФ'ЯНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ, що полягають у прийнятті на XIII сесії VIII скликання рішення від 09.07.2021 № 525/21 «Про встановлення ставок та пільг із сплати земельного податку на території Мереф'янської міської ради», яким встановлені пільги підприємствам комунальної форми власності по сплаті земельного податку, ознак порушення, передбаченого пунктом 3 статті 50 та абзацом сьомим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, що стосуються надання групам суб'єктів господарювання (комунальним підприємствам) пільг, які ставлять їх у привілейоване становище стосовно конкурентів, що може призвести до спотворення конкуренції (далі – Справа).
- (2) Рекомендованим повідомленням про вручення поштового відправлення № 0303515435568 листом від 05.01.2023 № 70-02/2-47 МЕРЕФ'ЯНСЬКІЙ МІСЬКІЙ РАДІ надіслано копію розпорядження адміністративної колегії Відділення від 05.01.2023 № 70/5-рп/к про початок розгляду Справи.
- (3) Згідно з рекомендованим повідомленням про вручення поштового відправлення № 0303515435568 копію розпорядження адміністративної колегії Відділення від 05.01.2023 № 70/5-рп/к про початок розгляду Справи МЕРЕФ'ЯНСЬКОЮ МІСЬКОЮ РАДОЮ отримано 17.01.2023.
- (4) МЕРЕФ'ЯНСЬКІЙ МІСЬКІЙ РАДІ листом від 14.06.2023 № 70-02/2-1951 надіслані рекомендації адміністративної колегії Відділення від 14.06.2023 № 70/11-рп/к щодо припинення дій, які містили ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції.
- (5) Згідно з рекомендованим повідомленням про вручення поштового відправлення № 0303515832257 рекомендації адміністративної колегії Відділення від 14.06.2023 № 70/11-рп/к МЕРЕФ'ЯНСЬКОЮ МІСЬКОЮ РАДОЮ отримані 26.06.2023.
- (6) МЕРЕФ'ЯНСЬКА МІСЬКА РАДА листом від 20.09.2023 № 4324 (вх. № 70-01/2076 від 20.09.2023) повідомила Відділенню про результати розгляду рекомендацій адміністративної колегії Відділення від 14.06.2023 № 70/11-рп/к.
- (7) Рекомендованим повідомленням про вручення поштового відправлення № 0600092433290 Відділенням листом від 26.02.2024 № 70-02/2-530 МЕРЕФ'ЯНСЬКІЙ МІСЬКІЙ РАДІ було направлено подання з попередніми висновками у Справі від 26.02.2024 № 70-03/106-П (далі – Подання).
- (8) Згідно з рекомендованим повідомленням про вручення поштового відправлення № 0600092433290 лист Відділення від 26.02.2024 № 70-02/2-530 разом з Поданням МЕРЕФ'ЯНСЬКОЮ МІСЬКОЮ РАДОЮ отримано 29.02.2024.

2. ВІДПОВІДАЧ

- (9) Відповідачем у Справі є МЕРЕФ'ЯНСЬКА МІСЬКА РАДА.

Відповідно до інформації, розміщеної в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (далі – ЄДР), МЕРЕФ'ЯНСЬКА МІСЬКА РАДА є юридичною особою, ідентифікаційний код юридичної особи – (інформація з обмеженим доступом), організаційно-правова форма – орган місцевого самоврядування.

- (10) Місцезнаходження: (інформація з обмеженим доступом). Основним видом діяльності МЕРЕФ'ЯНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ є (інформація з обмеженим доступом).

- (11) Відповідно до частини першої статті 5 та частини першої статті 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» МЕРЕФ'ЯНСЬКА МІСЬКА РАДА входить до системи місцевого самоврядування та є органом місцевого самоврядування, що представляє відповідну територіальну громаду та здійснює від її імені та в її інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншими законами.
- (12) Частиною другою статті 19 Конституції України передбачено, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.
- (13) Згідно з частиною другою статті 2 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» місцеве самоврядування здійснюється територіальними громадами сіл, селищ, міст як безпосередньо, так і через сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи, а також через районні та обласні ради, які передбачають спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст.
- (14) Відповідно до частини першої статті 73 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» акти ради, сільського, селищного, міського голови, голови районної в місті ради, виконавчого комітету сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення) ради, прийняті в межах наданих їм повноважень, є обов'язковими для виконання всіма розташованими на відповідній території органами виконавчої влади, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами та організаціями, посадовими особами, а також громадянами, які постійно або тимчасово проживають на відповідній території.
- (15) Отже, відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» МЕРЕФ'ЯНСЬКА МІСЬКА РАДА в межах своєї компетенції самостійно вирішує питання місцевого значення, виходячи з інтересів громадян, які проживають на території Мереш'янської територіальної громади, забезпечує дотримання законності та правопорядку.
- (16) Відповідно до статті 2 Закону України «Про захист економічної конкуренції» відносини органів державної влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю із суб'єктами господарювання; суб'єктів господарювання з іншими суб'єктами господарювання, із споживачами, іншими юридичними та фізичними особами у зв'язку з економічною конкуренцією регулюються Законом України «Про захист економічної конкуренції». Цей Закон застосовується до відносин, які впливають чи можуть вплинути на економічну конкуренцію на території України.
- (17) Відповідно до вказаних законодавчих норм реалізація МЕРЕФ'ЯНСЬКОЮ МІСЬКОЮ РАДОЮ покладених на неї повноважень має здійснюватися з дотриманням вимог чинного законодавства, у тому числі Закону України «Про захист економічної конкуренції».
- (18) Таким чином, сфера застосування Закону України «Про захист економічної конкуренції» поширюється на відносини МЕРЕФ'ЯНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ із суб'єктами господарювання, які впливають чи можуть вплинути на економічну конкуренцію в територіальних межах Мереш'янської міської ради.

3. ОБСТАВИНИ СПРАВИ ТА ОПИС РИНКУ, НА ЯКОМУ ВІДБУЛИСЯ АНТИКОНКУРЕНТНІ ДІЇ ВІДПОВІДАЧА

- (19) МЕРЕФ'ЯНСЬКОЮ МІСЬКОЮ РАДОЮ під час здійснення функцій і повноважень, передбачених Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» та Податковим кодексом України (далі – ПКУ, Кодекс), на XIII сесії VIII скликання прийнято рішення від 09.07.2021 № 525/21 «Про встановлення ставок та пільг із сплати земельного податку на території Мереш'янської міської ради» (далі – Рішення).
- (20) Додатком № 2 до Рішення встановлено «Перелік пільг для фізичних та юридичних осіб наданих відповідно до пункту 284.1 статті 284 Податкового кодексу України із сплати земельного податку».

- (21) Зазначеним переліком передбачені пільги для фізичних та юридичних осіб із сплати земельного податку, зокрема, для підприємств, які знаходяться у комунальній власності Мереф'янської міської ради, розмір пільги (відсотків суми податкового зобов'язання за рік) становить 100 %.
- (22) Відповідно до пункту 6 Рішення та додатку № 2 до Рішення пільги вводяться в дію з 01 січня 2022 року.
- (23) Відповідно до частини четвертої статті 20 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» органи влади, органи місцевого самоврядування, органи адміністративно-господарського управління та контролю зобов'язані погоджувати з Антимонопольним комітетом України, його територіальними відділеннями проекти нормативно-правових актів та інших рішень, які можуть вплинути на конкуренцію, зокрема щодо створення суб'єктів господарювання, встановлення і зміни правил їх поведінки на ринку, або такі, що можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції на відповідних ринках а також одержувати дозвіл Антимонопольного комітету України на концентрацію у випадках, передбачених законом.
- (24) Згідно з інформацією, наданою МЕРЕФ'ЯНСЬКОЮ МІСЬКОЮ РАДОЮ листом від 20.04.2023 № 1537 (вх. від 20.04.2023 № 70-01/975), Рішення чинне і МЕРЕФ'ЯНСЬКА МІСЬКА РАДА не зверталась до Відділення з листом щодо погодження проекту Рішення.
- (25) Згідно з підпунктом 12.3.5 пункту 12.3 статті 12 ПКУ у разі якщо до 15 липня року, що передує бюджетному періоду, в якому планується застосування місцевих податків та/або зборів, сільська, селищна, міська рада не прийняла рішення про встановлення відповідних місцевих податків та/або зборів, що є обов'язковими згідно з нормами цього Кодексу, такі податки та/або збори справляються виходячи з норм цього Кодексу із застосуванням ставок, які діяли до 31 грудня року, що передує бюджетному періоду, в якому планується застосування таких місцевих податків та/або зборів.
- (26) Отже, МЕРЕФ'ЯНСЬКА МІСЬКА РАДА прийняла Рішення, яким передбачено встановлення пільг зі сплати земельного податку для підприємств, які знаходяться у комунальній власності Мереф'янської міської ради.
- (27) Проте, встановлення пільг зі сплати земельного податку для комунальних підприємств положеннями ПКУ не передбачено.
- (28) Статтею 143 Конституції України встановлено, що територіальні громади села, селища, міста безпосередньо або через утворені ними органи місцевого самоврядування встановлюють місцеві податки і збори відповідно до закону.
- (29) Частиною першою статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» визначено, що до виключної компетенції сільських, селищних, міських рад відноситься, зокрема, затвердження ставок земельного податку відповідно до Податкового кодексу України та прийняття рішень щодо надання відповідно до чинного законодавства пільг по місцевих податках і зборах, а також земельному податку.
- (30) Також, частиною першою статті 69 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» передбачено, що органи місцевого самоврядування відповідно до ПКУ встановлюють місцеві податки і збори.
- (31) Згідно із пунктом 12.3 статті 12 ПКУ сільські, селищні, міські ради в межах своїх повноважень приймають рішення про встановлення місцевих податків і зборів та податкових пільг зі сплати місцевих податків і зборів до 15 липня року, що передує бюджетному періоду, в якому планується застосування встановлюваних місцевих податків та/або зборів, та про внесення змін до таких рішень.
- (32) Положеннями пункту 12.4 статті 12 ПКУ встановлено, що до повноважень сільських, селищних, міських рад, військових адміністрацій та військово-цивільних адміністрацій щодо податків та зборів належать, зокрема: встановлення ставок місцевих податків та зборів в межах ставок, визначених цим Кодексом; прийняття рішення про встановлення місцевих

податків та зборів, зміну розміру їх ставок, об'єкта оподаткування, порядку справляння чи надання яке набирає чинності з початку бюджетного періоду.

- (33) Згідно з підпунктом 12.3.7 пункту 12.3 статті 12 ПКУ не дозволяється сільським, селищним, міським радам встановлювати індивідуальні пільгові ставки місцевих податків та зборів для окремих юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців і фізичних осіб або звільняти їх від сплати таких податків та зборів.
- (34) Згідно зі статтею 10 ПКУ до місцевих податків відноситься податок на майно, який відповідно до статті 265 ПКУ складається з:
- податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки;
  - транспортного податку;
  - плати за землю.
- (35) Відповідно до підпункту 14.1.147 пункту 14.1 статті 14 ПКУ плата за землю - обов'язковий платіж у складі податку на майно, що справляється у формі земельного податку або орендної плати за земельні ділянки державної і комунальної власності.
- (36) Згідно з підпунктом 14.1.136 пункту 14.1 статті 14 ПКУ орендна плата для цілей розділу XII (Податок на майно) цього Кодексу - обов'язковий платіж за користування земельною ділянкою державної або комунальної власності на умовах оренди.
- (37) Відповідно до підпункту 14.1.72 пункту 14.1 статті 14 ПКУ, земельний податок – обов'язковий платіж, що справляється з власників земельних ділянок та земельних (часток) паїв, а також постійних землекористувачів.
- (38) Загальні правові норми щодо сплати плати за землю закріплені статтями 269-277 ПКУ, якими визначено наступне:
- платниками плати за землю є (стаття 269 ПКУ):
    - платники земельного податку в особі власників земельних ділянок, земельних часток (паїв) і землекористувачі, яким відповідно до закону надані у користування земельні ділянки державної та комунальної власності на правах постійного користування;
    - платники орендної плати – землекористувачі (орендарі) земельних ділянок державної та комунальної власності на умовах оренди;
  - об'єктами оподаткування платою за землю є (стаття 270 ПКУ):
    - об'єкти оподаткування земельним податком у вигляді земельних ділянок, земельних часток (паїв), які перебувають у власності і земельних ділянок державної та комунальної власності, які перебувають у володінні на праві постійного користування;
    - об'єкти оподаткування орендною платою у вигляді земельних ділянок державної та комунальної власності, які надані в користування на умовах оренди;
  - базою оподаткування платою за землю є (стаття 271 ПКУ):
    - нормативна грошова оцінка земельної ділянки з урахуванням коефіцієнта індексації, визначеного відповідно до порядку, встановленого цим розділом;
    - площа земельної ділянки, нормативну грошову оцінку якої не проведено;
  - ставка податку за земельні ділянки, у тому числі право на які фізичні особи мають як власники земельних часток (паїв), нормативну грошову оцінку яких проведено, встановлюється у розмірі не більше 3 відсотків від їх нормативної грошової оцінки, для земель загального користування - не більше 1 відсотка від їх нормативної грошової оцінки, для сільськогосподарських угідь - не менше 0,3 відсотка та не більше 1 відсотка від їх нормативної грошової оцінки, а для лісових земель - не більше 0,1 відсотка від їх нормативної грошової оцінки (пункт 274.1 статті 274 ПКУ);

- ставка податку встановлюється у розмірі не більше 12 відсотків від їх нормативної грошової оцінки за земельні ділянки, які перебувають у постійному користуванні суб'єктів господарювання (крім державної та комунальної форм власності) (пункт 274.2 статті 274 ПКУ).
- (39) Відповідно до пункту 30.1 статті 30 ПКУ податкова пільга – передбачене податковим та митним законодавством звільнення платника податків від обов'язку щодо нарахування та сплати податку та збору, сплата ним податку та збору в меншому розмірі за наявності підстав, визначених пунктом 30.2 цієї статті.
- (40) Пунктом 30.2 статті 30 ПКУ встановлено, що підставами для надання податкових пільг є особливості, що характеризують певну групу платників податків, вид їх діяльності, об'єкт оподаткування або характер та суспільне значення здійснюваних ними витрат.
- (41) Відповідно до пункту 284.1 статті 284 ПКУ, зокрема, органи місцевого самоврядування встановлюють ставки плати за землю та пільги щодо земельного податку, що сплачується на відповідній території.
- (42) Статтею 282 ПКУ передбачені пільги щодо сплати податку для юридичних осіб. Від сплати податку звільняються:
- санаторно-курортні та оздоровчі заклади громадських об'єднань осіб з інвалідністю, реабілітаційні установи громадських об'єднань осіб з інвалідністю;
  - громадські об'єднання осіб з інвалідністю України, підприємства та організації, які засновані громадськими об'єднаннями осіб з інвалідністю та спілками громадських об'єднань осіб з інвалідністю і є їх повною власністю, де протягом попереднього календарного місяця кількість осіб з інвалідністю, які мають там основне місце роботи, становить не менш як 50 відсотків середньооблікової чисельності штатних працівників облікового складу за умови, що фонд оплати праці таких осіб з інвалідністю становить протягом звітного періоду не менш як 25 відсотків суми загальних витрат на оплату праці;
  - бази олімпійської та параолімпійської підготовки, перелік яких затверджується Кабінетом Міністрів України;
  - дошкільні та загальноосвітні навчальні заклади незалежно від форми власності і джерел фінансування, заклади культури, науки (крім національних та державних дендрологічних парків) (за умови використання за цільовим призначенням), освіти, охорони здоров'я, соціального захисту, фізичної культури та спорту, які повністю утримуються за рахунок коштів державного або місцевих бюджетів;
  - державні та комунальні дитячі санаторно-курортні заклади та заклади оздоровлення і відпочинку, а також дитячі санаторно-курортні та оздоровчі заклади України, які знаходяться на балансі підприємств, установ та організацій, які є неприбутковими і внесені контролюючим органом до Реєстру неприбуткових установ та організацій. У разі виключення таких підприємств, установ та організацій з Реєстру неприбуткових установ та організацій декларація подається платником податку протягом 30 календарних днів з дня виключення, а податок сплачується починаючи з місяця, наступного за місяцем, в якому відбулося виключення з Реєстру неприбуткових установ та організацій;
  - державні та комунальні центри олімпійської підготовки, школи вищої спортивної майстерності, центри фізичного здоров'я населення, центри з розвитку фізичної культури і спорту осіб з інвалідністю, дитячо-юнацькі спортивні школи, а також центри олімпійської підготовки, школи вищої спортивної майстерності, дитячо-юнацькі спортивні школи і спортивні споруди всеукраїнських фізкультурно-спортивних товариств, їх місцевих осередків та відокремлених підрозділів, що є неприбутковими та включені до Реєстру неприбуткових установ та організацій, за земельні ділянки, на яких розміщені їх спортивні споруди. У разі виключення таких установ та організацій з Реєстру неприбуткових установ та організацій, декларація подається платником податку протягом 30 календарних днів з дня виключення, а податок сплачується починаючи з місяця, наступного за місяцем, в якому відбулося виключення з Реєстру неприбуткових установ та організацій.

- (43) Відтак сільські, селищні, міські ради при встановленні місцевих податків і зборів, а також при наданні пільг щодо їх сплати мають керуватися положеннями ПКУ, не виходячи за його межі, в тому числі щодо встановлення граничних розмірів ставок податків і зборів.
- (44) При цьому, в податковому законодавстві наведений вичерпний перелік категорій юридичних осіб, яким надаються пільги щодо сплати земельного податку.
- (45) МЕРЕФ'ЯНСЬКА МІСЬКА РАДА листом від 20.04.2023 № 1537 (вх. від 20.04.2023 № 70-01/975) надала перелік підприємств, які знаходяться у комунальній власності Мереш'янської міської ради та у 2022 – 2023 роках були звільнені від сплати земельного податку.
- (46) Як вбачається з вищезазначеного листа, від сплати земельного податку звільнені наступні суб'єкти господарювання, що належать до комунальної власності Мереш'янської міської ради:
- ВИРОБНИЧЕ-КОМЕРЦІЙНЕ ПІДПРИЄМСТВО «СЛУЖБА ЗАМОВНИКА» (ідентифікаційний код юридичної особи – (інформація з обмеженим доступом); КВЕД: 38.11 – збирання безпечних відходів (основний), 75.00 – ветеринарна діяльність, 68.31 – агентства нерухомості (послуги БТІ), 96.03 – організування поховань і надання суміжних послуг, 68.20 – надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна);
  - КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ВОДОКАНАЛ» МЕРЕФ'ЯНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ (ідентифікаційний код юридичної особи – (інформація з обмеженим доступом); КВЕД: 36.00 – забір, очищення та постачання води (основний), 43.22 – монтаж водопровідних мереж, систем опалення та кондиціонування, 43.29 – інші будівельно-монтажні роботи);
  - КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО МЕРЕФ'ЯНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ КІНОЦЕНТР «СПУТНИК» (ідентифікаційний код юридичної особи – (інформація з обмеженим доступом); КВЕД: 59.14 – демонстрація кінофільмів (основний), 68.20 – надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна);
  - КОМУНАЛЬНЕ НЕКОМЕРЦІЙНЕ ПІДПРИЄМСТВО МЕРЕФ'ЯНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ «МЕРЕФ'ЯНСЬКА ЦЕНТРАЛЬНА РАЙОННА ЛІКАРНЯ» (ідентифікаційний код юридичної особи – (інформація з обмеженим доступом); КВЕД: 86.10 – діяльність лікарняних закладів (основний), 86.23 – стоматологічна практика, 86.22 – спеціалізована медична практика, 86.21 – загальна медична практика, 85.59 – інші види освіти, н.в.і.у., 85.60 – допоміжна діяльність у сфері освіти).
- (47) Таким чином, як вбачається з вищезазначеного листа, від сплати земельного податку звільнено 4 суб'єкта господарювання, що належать до комунальної власності МЕРЕФ'ЯНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ, які можуть надавати послуги на платній основі за наступними видами діяльності: збирання безпечних відходів, ветеринарна діяльність, послуги БТІ, організування поховань і надання суміжних послуг, надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна, монтаж водопровідних мереж, систем опалення та кондиціонування, будівельно-монтажні роботи, демонстрація кінофільмів тощо.
- (48) Згідно з даними ЄДР та інформацією, наданою Головним управлінням статистики у Харківській області листом від 04.05.2023 № 03.1-10/20-23 (вх. від 23.05.2023 № 70-01/1224), на території Мереш'янської міської ради діють, зокрема, нижчеперелічені суб'єкти господарювання інших форм власності (не комунальної), якими при внесенні відомостей до ЄДР заявлено здійснення таких же видів економічної діяльності за КВЕД-2010, як і вищевказаними комунальними підприємствами, зокрема:
- ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ПОН» (ідентифікаційний код юридичної особи – (інформація з обмеженим доступом); КВЕД: 37.00 – каналізація, відведення й очищення стічних вод (основний), 38.11 – збирання безпечних відходів, 68.20 – надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна);

- ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «МЕРЕФ'ЯНСЬКА КОМУНАЛЬНА СЛУЖБА» (ідентифікаційний код юридичної особи – (інформація з обмеженим доступом); КВЕД: 38.11 – збирання безпечних відходів (основний), 35.30 – постачання пари, гарячої води та кондиційованого повітря, 36.00 – забір, очищення та постачання води, 37.00 – каналізація, відведення й очищення стічних вод, 39.00 – інша діяльність щодо поводження з відходами);
  - ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО «СТУДІЯ ХАРКІВ-ФІЛЬМ» (ідентифікаційний код юридичної особи – (інформація з обмеженим доступом); КВЕД: 59.11 – виробництво кіно- та відеофільмів, телевізійних програм (основний), 73.12 – посередництво в розміщенні реклами в засобах масової інформації, 59.14 – демонстрація кінофільмів, 59.13 – розповсюдження кіно- та відеофільмів, телевізійних програм);
  - ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «МЖА-77» (ідентифікаційний код юридичної особи – (інформація з обмеженим доступом)), ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «МЕРЕФА 2011» (ідентифікаційний код – (інформація з обмеженим доступом)), ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «АДМИН-ЦЕНТР» (ідентифікаційний код юридичної особи – (інформація з обмеженим доступом)), ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ТЕЛУР ФАРМ» (ідентифікаційний код юридичної особи (інформація з обмеженим доступом)), ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «АНАСТАСИЯ» (ідентифікаційний код юридичної особи – (інформація з обмеженим доступом)), ПАТ «САХНОВЩИНСЬКИЙ МОЛОКОЗАВОД», «МЕРЕФ'ЯНСЬКИЙ МІСЬКИЙ РИНОК» ПІДПРИЄМСТВО ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛСПОЖИВСПІЛКИ тощо КВЕД: 68.20 – надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна (основний);
  - ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО «БМВ-30» (ідентифікаційний код юридичної особи – (інформація з обмеженим доступом)); КВЕД 86.10 – діяльність лікарняних закладів (основний);
  - ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «Хелпмед» (ідентифікаційний код юридичної особи – (інформація з обмеженим доступом)); КВЕД: 86.22 – спеціалізована медична практика (основний), 86.21 – загальна медична практика, 86.90 – інша діяльність у сфері охорони здоров'я);
  - ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ХАРКІВСЬКЕ РАЙОННЕ БЮРО ТЕХНІЧНОЇ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ» (ідентифікаційний код юридичної особи – 43004684), ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ТЕРРА-ІНВЕСТ» (ідентифікаційний код юридичної особи – (інформація з обмеженим доступом)), ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «РЕППЕР» (ідентифікаційний код юридичної особи – (інформація з обмеженим доступом)), КВЕД: 68.31 – агентства нерухомості (в тому числі послуги БТІ) та інші.
- (49) Згідно з частиною першою статті 10 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань» якщо документи та відомості, що підлягають внесенню до Єдиного державного реєстру, внесені до нього, такі документи та відомості вважаються достовірними і можуть бути використані у спорі з третьою особою.
- (50) Таким чином, перелічені суб'єкти господарювання некомунальної форми власності є потенційними конкурентами вищевказаним комунальним підприємствам на відповідних товарних ринках в часових межах дії рішення МЕРЕФ'ЯНСЬКІ МІСЬКОЇ РАДИ від 09.07.2021 № 525/21 «Про встановлення ставок та пільг із сплати земельного податку на території Мереф'янської міської ради».
- (51) Таким чином, на однакових товарних ринках в межах території Мереф'янської міської ради поряд з підприємствами, що належать до комунальної власності Мереф'янської міської ради, діють/можуть діяти суб'єкти господарювання іншої форми власності, які є потенційними конкурентами.

- (52) Слід зазначити, що вище перелічені ринки є відкритими і у будь – який період часу на певному ринку можуть почати діяти суб'єкти господарювання інших форм власності, які здійснюватимуть свою діяльність на однакових товарних ринках, які конкуруватимуть між собою.
- (53) Також, необхідно враховувати приписи статті 282 ПКУ, де передбачені пільги щодо сплати податку для юридичних осіб, а саме від сплати податку звільняються, зокрема заклади освіти, охорони здоров'я, соціального захисту, які повністю утримуються за рахунок коштів державного або місцевих бюджетів.
- (54) Таким чином, надання МЕРЕФ'ЯНСЬКОЮ МІСЬКОЮ РАДОЮ комунальним підприємствам 100% пільги зі сплати земельного податку на підставі Рішення поставило їх у привілейоване становище щодо своїх конкурентів на відповідних товарних ринках та щодо потенційних конкурентів на етапі входження останніх на відповідний ринок (ринки), завдяки чому конкуренція на цьому ринку (цих ринках) може спотворюватись.

4. ПРАВОВА КВАЛІФІКАЦІЯ ДІЙ ВІДПОВІДАЧА ТА НАСЛІДКИ АНТИКОНКУРЕНТНИХ ДІЙ

- (55) Згідно зі статтею 13 Конституції України усі суб'єкти права власності рівні перед законом.
- (56) Підпунктом 4.1 статті 4 ПКУ передбачено, що податкове законодавство України ґрунтується на таких принципах, зокрема:
- рівності усіх платників перед законом, недопущення будь-яких проявів податкової дискримінації;
  - забезпечення однакового підходу до всіх платників податків незалежно від соціальної, расової, національної, релігійної приналежності, форми власності юридичної особи, громадянства фізичної особи, місця походження капіталу;
  - нейтральності оподаткування - установлення податків та зборів у спосіб, який не впливає на збільшення або зменшення конкурентоздатності платників податків.
- (57) Господарським кодексом України передбачено, що:
- одним із загальних принципів господарювання в Україні є рівний захист державою усіх суб'єктів господарювання (частина перша статті 6 Господарського кодексу України);
  - органам місцевого самоврядування, їх посадовим особам забороняється приймати акти та вчиняти дії, які усувають конкуренцію або необґрунтовано сприяють окремим конкурентам у підприємницькій діяльності (частина третя статті 18 Господарського кодексу України);
  - органам місцевого самоврядування, що регулюють відносини у сфері господарювання, забороняється приймати акти або вчиняти дії, що визначають привілейоване становище суб'єктів господарювання тієї чи іншої форми власності, або ставлять у нерівне становище окремі категорії суб'єктів господарювання чи іншим способом порушують правила конкуренції (частина друга статті 25 Господарського кодексу України).
- (58) Під господарською діяльністю у статті 3 Господарського кодексу України розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.
- (59) Пункт 30.5 статті 30 ПКУ передбачає, що податкові пільги, порядок та підстави їх надання встановлюються з урахуванням вимог законодавства України про захист економічної конкуренції виключно цим Кодексом, рішеннями Верховної Ради Автономної Республіки Крим та органів місцевого самоврядування, прийнятими відповідно до цього Кодексу.
- (60) Згідно з частиною першою статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» державна політика у сфері розвитку економічної конкуренції та обмеження монополізму, здійснення заходів, які сприяють розвитку конкуренції, здійснюється, у тому числі, органами місцевого самоврядування. Частина друга статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначає, що органи місцевого самоврядування зобов'язані

сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.

- (61) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» економічна конкуренція (конкуренція) - це змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку.
- (62) Тобто, виконання органами місцевого самоврядування зобов'язання щодо сприяння розвитку конкуренції та не вчинення будь-яких дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію, здійснюється шляхом створення, відповідно до вимог чинного законодавства, умов за яких здобуття суб'єктами господарювання переваг над іншими суб'єктами господарювання повинно відбуватися саме завдяки власним досягненням, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначити умови обороту товарів на ринку, чим забезпечується змагальність між суб'єктами господарювання, що є головною ознакою конкуренції.
- (63) У розумінні частини першої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентними діями органів місцевого самоврядування є прийняття будь-яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов, тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь-які інші дії чи бездіяльність органів місцевого самоврядування (колегіального органу чи посадової особи), які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.
- (64) Під спотворенням конкуренції розуміється настання (можливість настання) таких наслідків, що полягають у зміні об'єктивно існуючих факторів, які обумовлюють (визначають) інтенсивність конкуренції, можливості учасників ринку конкурувати між собою на відповідному ринку.
- (65) Абзацом сьомим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю, визнаються надання окремим суб'єктам господарювання або групам суб'єктів господарювання пільг чи інших переваг, які ставлять їх у привілейоване становище стосовно конкурентів, що призводить або може призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.
- (66) Отже нормами законодавства про захист економічної конкуренції не допускається негативний вплив органів місцевого самоврядування чи інших адміністративних інституцій на конкуренцію.
- (67) При цьому, варто зазначити, що встановлення органами Антимонопольного комітету України факту завдання шкоди конкуренції такими антиконкурентними діями (бездіяльністю) не є необхідним.
- (68) Достатнім є високий ступінь імовірності настання антиконкурентних наслідків за результатами конкретних управлінських рішень, дій (бездіяльності) органів місцевого самоврядування.
- (69) МЕРЕФ'ЯНСЬКА МІСЬКА РАДА прийняла Рішення, яким передбачено звільнення від сплати земельного податку на території МЕРЕФ'ЯНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ тільки для підприємств, що належать до комунальної власності територіальної громади МЕРЕФ'ЯНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ, в той час, як суб'єкти господарювання інших форм власності, що можуть діяти з ними на одному ринку, тобто є потенційними конкурентами, зобов'язані платити зазначені податки.

- (70) Однак, звільнення від сплати земельного податку комунальних підприємств (суб'єктів господарювання), що належать до комунальної власності територіальної громади МЕРЕФ'ЯНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ, могло призвести до надання зазначеним суб'єктам господарювання переваг, які ставлять їх у привілейоване становище стосовно конкурентів – суб'єктів господарювання, які могли діяти на відповідних товарних ринках, що й підприємства комунальної форми власності.
- (71) Зокрема, підприємства комунальної форми власності можуть здобувати переваги над іншими суб'єктами господарювання не завдяки власним досягненням, а внаслідок дії зовнішніх ринкових факторів, одним із яких є вплив органів місцевого самоврядування (дії Рішення), що могло призвести до спотворення конкуренції на відповідних ринках, на яких діють суб'єкти господарювання інших форм власності на території населених пунктів, які підпорядковані МЕРЕФ'ЯНСЬКІЙ МІСЬКІЙ РАДІ.
- (72) Внаслідок встановлення МЕРЕФ'ЯНСЬКОЮ МІСЬКОЮ РАДОЮ пільг підприємствам комунальної форми власності щодо сплати податку за земельні ділянки, суб'єкти господарювання іншої форми власності, не маючи таких пільг по сплаті земельного податку, могли нести більші витрати порівняно з комунальними підприємства, діючи в умовах конкуренції на відповідних ринках товарів, робіт та послуг.
- (73) Таким чином, дії МЕРЕФ'ЯНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ, які полягають у прийнятті на XIII сесії Мереш'янської міської ради VIII скликання рішення від 09.07.2021 № 525/21 «Про встановлення ставок та пільг із сплати земельного податку на території Мереш'янської міської ради», яким встановлені пільги підприємствам комунальної форми власності по сплаті земельного податку, кваліфіковано як порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене пунктом 3 статті 50 та абзацом сьомим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, що стосуються надання групам суб'єктів господарювання пільг, які ставлять їх у привілейоване становище стосовно конкурентів, що могло призвести до спотворення конкуренції.
- (74) Керуючись статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», адміністративною колегією Відділення було надано МЕРЕФ'ЯНСЬКІЙ МІСЬКІЙ РАДІ рекомендації від 14.06.2023 № 70/11-рк/к щодо припинення вищезазначених дій (далі – Рекомендації № 70/11-рк/к).
- (75) На виконання Рекомендацій № 70/11-рк/к листом від 20.09.2023 № 4324 (вх. від 20.09.2023 № 70-01/2076) МЕРЕФ'ЯНСЬКА МІСЬКА РАДА повідомила, що на засіданні XXXIV сесії Мереш'янської міської ради VIII скликання від 19.05.2023 було прийнято рішення № 1255/23 «Про встановлення ставок та пільг із сплати земельного податку на території Мереш'янської міської ради», відповідно до пункту 4 якого рішення XIII сесії Мереш'янської міської ради VIII скликання визнано таким, що втратило чинність. Згідно з пунктом 6 рішення від 19.05.2023 № 1255/23 «Про встановлення ставок та пільг із сплати земельного податку на території Мереш'янської міської ради» (далі – Рішення № 1255/23), воно набирає чинності з 01.01.2024.
- (76) За результатами аналізу Рішення № 1255/23, розміщеного на офіційному вебсайті МЕРЕФ'ЯНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ за посиланням <https://merefaotg.gov.ua/docs/1409527/>, Відділенням встановлено, що додатком 2 до Рішення № 1255/23 передбачені «Пільги для фізичних та юридичних осіб наданих відповідно до пункту 284.1 статті 284 Податкового кодексу України із сплати земельного податку, які вводяться в дію з 01.01.2024», згідно з яким для підприємств, які знаходяться у комунальній власності Мереш'янської міської ради, розмір пільги (відсотків суми податкового зобов'язання за рік) становить 100 %.
- (77) Таким чином, рішення МЕРЕФ'ЯНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ від 07.09.2021 № 525/21 «Про встановлення ставок та пільг із сплати земельного податку на території Мереш'янської міської ради», яке було предметом розгляду Справи, втратило чинність 31.12.2023 на підставі набрання чинності з 01.01.2024 рішення від 19.05.2023 № 1255/23 «Про встановлення ставок та пільг із сплати земельного податку на території Мереш'янської міської ради».

5. ЗАПЕРЕЧЕННЯ ВІДПОВІДАЧА ТА ЇХ СПРОСТУВАННЯ

- (78) Листом від 26.02.2024 № 70-02/2-530 МЕРЕФ'ЯНСЬКІЙ МІСЬКІЙ РАДІ було направлено подання з попередніми висновками у Справі від 26.02.2024 № 70-03/106-П.
- (79) Зауважень або заперечень на Подання МЕРЕФ'ЯНСЬКА МІСЬКА РАДА не надала.

6. ОСТАТОЧНІ ВИСНОВКИ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ВІДДІЛЕННЯ

- (80) Таким чином, доказами, зібраними у справі, доводиться те, що дії МЕРЕФ'ЯНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ, які полягали у прийнятті на XIII сесії Мереф'янської міської ради VIII скликання рішення від 09.07.2021 № 525/21 «Про встановлення ставок та пільг із сплати земельного податку на території Мереф'янської міської ради», яким встановлені пільги підприємствам комунальної форми власності по сплаті земельного податку, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 3 статті 50 та абзацом сьомим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, що стосуються надання групам суб'єктів господарювання (комунальним підприємствам) пільг, які ставлять їх у привілейоване становище стосовно конкурентів, що могло призвести до спотворення конкуренції.
- (81) Такі дії МЕРЕФ'ЯНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ заборонені відповідно до частини третьої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Відповідно до абзацу четвертого пункту 2 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України № 3295-IX від 09.08.2023 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства про захист економічної конкуренції та діяльності Антимонопольного комітету України» справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, розгляд яких розпочато до дня набрання чинності цим Законом, розглядаються відповідно до законодавства, яке діяло до дня набрання чинності цим Законом.

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7 і 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 48 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року № 291/5482 та пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами), **адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України**

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати, що МЕРЕФ'ЯНСЬКА МІСЬКА РАДА (ідентифікаційний код юридичної особи (інформація з обмеженим доступом), місцезнаходження: (інформація з обмеженим доступом)) своїми діями, які полягали у прийнятті на XIII сесії Мереф'янської міської ради VIII скликання рішення від 09.07.2021 № 525/21 «Про встановлення ставок та пільг із сплати земельного податку на території Мереф'янської міської ради», яким встановлені пільги підприємствам комунальної форми власності по сплаті земельного податку, вчинила порушення, передбачене пунктом 3 статті 50 та абзацом сьомим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, що стосуються надання групам суб'єктів господарювання (комунальним підприємствам) пільг, які ставлять їх у привілейоване становище стосовно конкурентів, що могло призвести до спотворення конкуренції.

Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення органів Антимонопольного комітету України у двомісячний строк з дня одержання може бути оскаржене до господарського суду.

Голова колегії

Юрій ГЛАДИК